SIMON SIMONSZ DE DANSER

CIRCA 1577 (DORDRECHT) - 1610 (FORT LA GOULETTE)

Fantasieportret van Simon de Danser, getekend door Arne Zuidhoek.

Geboren omstreeks 1577 in Dordrecht en vermoedelijk overleden in 1610 in het fort La Goulette, nu de voorhaven van Tunis, aan de Barbarijse kust. Zijn vrouw en kinderen woonden behalve in Dordrecht, door Simon financieel ruimschoots gesteund, ook geruime tijd in Marseille, terwijl hij in Algiers een vorstelijk bestaan leidde.

Simon begon zijn zeemansloopbaan als bootsgezel en bracht het tot schipper op een koopvaarder. Een zeevloot was er niet en daarvoor ontbraken de financiële middelen. Daarom vertrokken in 1606 in opdracht van de Staten Generaal 130 schepen vanuit de Republiek om de 'vrije nering uit te gaan oefenen', de kaapvaart. Onder de gelukzoekende kapers die zich onder meer meester maakten van Franse koopvaardijschepen bevond zich ook Simon Simonsz. Onder druk van de Franse koning Hendrik IV, bondgenoot van de Republiek, werden de kaperbrieven door prins Maurits ingetrokken. Vele kapers zetten hun werkzaamheden als zeerover voort, zo ook Simon Simonsz. Zijn werkterrein werd het Middellandse Zeegebied, met als belangrijkste verblijfplaatsen Algiers en Tunis. Daar werd hij in 1610 door de Moren om het leven gebracht.

Simon Simonsz woonde, als hij in de stad was, in de piratenbuurt, op de Voorstraat tegenover de Nieuwkerkstraat, een locatie waar in de zeventiende eeuw een aanzienlijk aantal kapers/zeerovers woonruimte had [zie lemma Laurens Davidsz van Convent]. Simon Simonsz is beter bekend als Simon de Danser. Een danser was een kaper of zeerover die na een strooptocht terugkeerde naar de haven van waaruit hij was vertrokken; kapitein en bemanning maakten een 'rondedans'. De Dordtse kaper stond onder vele benamingen bekend: D'Anser, Dansa, Dansker, Dantsiger, Dali-Capitan (kapitein Duivel) en Simon Simonszoon van Vlissingen om er enkele te noemen. De laatstgenoemde bijnaam was hem toebedeeld doordat hij als kaper vanuit Vlissingen vertrok, voor het laatst in oktober 1607.

Na het intrekken van de kaperbrieven verdween volgens Hollandse begrippen de legitieme status en startte voor Simon het criminele leven van zeerover. Naar verluidt, veroverde hij in 1607 een honderdtal schepen uit christelijke landen en het jaar erop meer dan dertig Franse, Hollandse en Engelse schepen. Dit laatste feit ontzenuwt het verhaal dat Simon de Danser Hollandse schepen ongemoeid liet. Die

gedachte zal betrekking hebben op de korte periode van kaapvaart die hij bedreef. Simon voerde het bevel over een schip met zestig kanonnen en een bemanning van 250 tot 300 man. Zijn successen veroorzaakten een grote toeloop van zeerovers met wie de Danser onder meer het eiland Yvissa (Ibiza) brandschatte.

De veroverde schepen en de daarbij behorende goederen verkocht Simon vooral in havensteden op de grote Italiaanse eilanden. De lucratieve tochten verschaften hem een positie van aanzien in het gebied van de Barbarijse zeerovers. Bovendien liet Simon zijn bemanning op een behoorlijke manier meedelen in de winsten van de zeeroverij en tegenstanders werden alleen als de omstandigheden dat vereisten om het leven gebracht.

De succesrijke Dordtse zeerover meldde zich in het roversnest Algiers waar hij met open armen werd ontvangen. Simon de Danser bouwde in Algiers een koninkrijkje op en bewoonde er een luxueus paleis. Samen met de Engelsman J. Ward alias Joesoef Reys, een voormalige vissersbaas, bracht hij de Moors/Turkse zeemacht de kunst bij van het varen met razeilen, het kruiszeilen, in plaats van het manoeuvreren met galeien en brigantijnen (lichte tweemasters). Hij wees ook op het belang van het bouwen van fregatten (snelle driemasters), waardoor de vaart naar de oceaan mogelijk werd. Ward was tot de islam overgegaan, Simon de Danser was en bleef echter calvinist en fel gekant tegen roomsgezinden.

Onder het bevel van de beide zeerovers voeren in 1608 en 1609 geduchte Algerijnse en Tunesische eskaders uit die een aanzienlijk aantal schepen buit maakten. De schade die Simon en de Moorse zeerovers toebrachten aan de Levanthandel werd zo omvangrijk, dat Franse, Spaanse en Engelse eskaders jacht op hen gingen maken. Ternauwernood wist de Dordtenaar het lijf te redden, maar het droeg er toe bij dat de Danser het zekere voor het onzekere koos en naar een pardonbrief zocht. Speciaal van de Republiek der Verenigde Nederlanden zou hij graag ‘brieven van vergiffenis’ ontvangen. Dergelijke aanbiedingen met een vrijgeleide van de koningen van Spanje en Frankrijk had hij eerder afgeslagen. De Nederlanders reageerden nauwelijks, waarna de Danser het aanbod van de Franse koning alsnog

accepteerde en diens genadebrief door betaling van een forse geldsom in handen kreeg. Hij verliet Algiers op een opzienbarende manier. Simon kocht de inhoud van drie rijkelijk geladen roofschepen en voegde zijn bezittingen daarbij. Vervolgens overmeesterde hij de drie schepen en bracht die na een hevig gevecht in de haven buitengaats. De Barbarijse bemanningsleden werden overboord gegooid of vermoord. De Danser maakte echter een belangrijke fout. Hij nam twee kostbare Zweedse bronzen kanonnen mee die hij van de bey van Algerije had geleend. Daarmee overspeelde de Dordtenaar zijn hand. Zijn opzienbarende vertrek trok een spoor van honderden doden en gewonden. Voor de Algerijnen, maar ook voor alle islamieten was deze handelwijze van Simon een grove belediging, evenals het stelen van de twee kanonnen. Vooral dat laatste zou hij betreuren.

Op weg naar Marseille, waar hij in oktober 1609 arriveerde, overmeesterde Simon en passant een groot Spaans schip. Marseille was hem niet goed gezind vanwege de schade die hij vele ondernemers in het recente verleden had berokkend. Door het uitdelen van geschenken, onder meer de twee geleende kanonnen, behield hij zijn vrijheid en kon hij zich bij vrouw en kinderen voegen die al geruime tijd in deze Franse havenstad woonden. De Algerijnen eisten tevergeefs de twee kanonnen terug, waarna zelfs een zeeoorlog ontstond tussen Frankrijk en de Barbarijse zeerovers die voor de Fransen nadelig uitpakte.

Simon kreeg intussen een Franse opdracht om met drie oorlogsschepen zes koopvaarders naar Tunis te begeleiden. Er was een Franse delegatie aan boord om in Tunis te onderhandelen over de teruggave van veroverde Franse schepen en het vrijlaten van de bemanning. Eind november 1610 arriveerde de kleine vloot bij de haven van Tunis, La Goulette. De delegatie deed goede zaken en Simon accepteerde de dag erna een uitnodiging van de pasja en begaf zich naar het fort. Toen de delegatieleden en Simon de ophaalbrug gepasseerd waren, werd de poort gesloten. De delegatie werd teruggestuurd, maar de Dordtenaar bleef in gevangenschap. Onder welke omstandigheden Simon de Danser het leven liet, is onduidelijk. De Moren hadden een rekening met hem te vereffenen vanwege zijn actie in 1609. Volgens diverse bronnen werd Simon in het fort onthoofd.

Maar Simon zou voortleven in zijn tot de islam bekeerde zoon, die zich onder de naam Simonson Reys in de Middellandse Zee ontwikkelde tot een ware last voor de ‘christelijke zeevaart’. In het collectieve geheugen van de Nederlanders is nauwelijks plaats voor Simon de Danser; slechts een enkel vrijwel vergeten kinderliedje spreekt schande van zijn daden. Ook uit het Angelsaksisch gebied zijn dergelijke liedjes bekend. De Dordtenaren worden sedert kort echter weer met Simon geconfronteerd. In november 2011 besloot het Dordtse college van burgemeester en wethouders een deel van de Copernicusweg in Wielwijk, waar de straten naar zeelieden zijn genoemd, Simon de Danserweg te noemen!

Literatuur

L. van den Bosch, *Leeven en daaden der doorluchtigste zee-helden* (Amsterdam 1683).

R.E.J. Weber, *De beveiliging van de zee tegen Europeesche en Barbarijsche zeeroovers 1609-1621* (Amsterdam 1936).

L.C. Vrijman, *Kaapvaart en zeeroverij* (Amsterdam 1938).

C. Regtop, *Dansen met de duivel: Simon de Danser (ca. 1577- ca. 1611)*, in: Jetze Touber e.a, *De kaper, de kardinaal en andere markante Nederlanders: een nieuwe blik op het verleden in dertien levensverhalen* (Hilversum 2010).

Arne Zuidhoek, *Held of schurk; dertien zeerovers uit de Lage Landen* (Utrecht 2011).

Cees Esseboom (december 2012)

SIMON SIMONSZ THE DANCER

CIRCA 1577 (DORDRECHT) - 1610 (FORT LA GOULETTE)

Fantasy portrait of Simon de Danser, drawn by Arne Zuidhoek.

Born about 1577 in Dordrecht and probably died in 1610 in the fort of La Goulette, now the outer port of Tunis, on the Barbary coast. In addition to Dordrecht, his wife and children lived with financial support from Simon, and also lived in Marseille for quite some time, while he lived a royal life in Algiers.

Simon started his sailor career as a boating companion and made it to skipper on a merchant ship. There was no sea fleet and the necessary financial means were lacking. That is why in 1606 130 ships left the Republic on the instructions of the States General to start practicing 'free trade', privateering. Simon Simonsz was also one of the fortunate hijackers who mastered French merchant ships. Under pressure from the French King Henry IV, ally of the Republic, the letters of marque were withdrawn by Prince Maurice. Many hijackers continue their work as a pirate, including Simon Simonsz. His field of activity became the Mediterranean region, with Algiers and Tunis as main residences. There he was killed by the Moors in 1610.

When he was in town, Simon Simonsz lived in the pirate neighborhood, on the Voorstraat opposite the Nieuwkerkstraat, a location where in the seventeenth century a considerable number of hijackers / pirates had living space [see entry Laurens Davidsz van Convent]. Simon Simonsz is better known as Simon the Dancer. A dancer was a privateer or pirate who returned to the harbor from where he had left after a raid; captain and crew made a 'round dance'. The Dordrecht hijacker was known by many names: D'Anser, Dansa, Dansker, Dantsiger, Dali-Capitan (captain Devil) and Simon Simonszoon van Vlissingen to name a few. The latter nickname was attributed to him because he left Vlissingen as a hijacker, most recently in October 1607.

After the letters of marque were withdrawn, according to Dutch standards, the legitimate status disappeared and the criminal life of the pirate started for Simon. Allegedly, in 1607 he captured a hundred or so ships from Christian countries and the following year more than thirty French, Dutch and English ships. The latter fact disproves the story that Simon de Danser left Dutch ships untouched. That

thought will relate to the short period of privateering he undertook. Simon commanded a ship with sixty guns and a crew of 250 to 300 men. His successes caused a large influx of pirates with whom the Dancer, among other things, burned the island of Yvissa (Ibiza).

Simon sold the captured ships and the associated goods mainly in port cities on the large Italian islands. The lucrative journeys gave him a status in the area of the Barbary pirates. In addition, Simon had his crew properly share in the profits of the piracy and opponents were killed only when circumstances demanded it.

The successful Dordrecht pirate reported in the robber nest Algiers where he was received with open arms. Simon the Dancer built a kingdom in Algiers and lived in a luxurious palace. Together with the Englishman J. Ward alias Joesoef Reys, a former fisherman's boss, he taught the Moorish / Turkish navy the art of sailing with sails, cross-sails, instead of maneuvering with galleys and brigantines (light two-masters). He also pointed out the importance of building frigates (fast three-masters), which made shipping to the ocean possible. Ward had turned to Islam, but Simon the Dancer was and remained Calvinist and strongly opposed to Romanists.

Under the command of the two pirates, in 1608 and 1609, formidable Algerian and Tunisian squadrons executed a large number of ships. The damage that Simon and the Moorish corsairs inflicted on the Levant trade became so extensive that French, Spanish and English squadrons began to hunt them. The Dordrecht resident barely managed to save the body, but it helped that the Dancer chose the safe side and looked for a pardon letter. He would like to receive 'letters of forgiveness' especially from the Republic of the United Netherlands. He had previously declined such offers with the safe conduct of the kings of Spain and France. The Dutch hardly reacted, after which the Dancer still accepted the offer of the French king and received his letter of grace by paying a hefty sum of money. He left Algiers in a startling way. Simon bought the contents of three richly loaded predatory ships and added his possessions. Then he overpowered the three ships and brought them out of the harbor after a fierce battle. The Barbary crew members were thrown overboard or murdered. However, the Dancer made a major mistake. He took two

precious Swedish bronze cannons that he borrowed from the bey of Algeria. With this, the person from Dordrecht overwhelmed his hand. His sensational departure left hundreds and hundreds wounded and wounded. For the Algerians, but also for all Muslims, Simon's behavior was a gross insult, as well as stealing the two guns. He would especially regret the latter.

On the way to Marseille, where he arrived in October 1609, Simon in passing overtook a large Spanish ship. Marseille was not in a good mood because of the damage he had done to many entrepreneurs in the recent past. By handing out gifts, including the two borrowed cannons, he maintained his freedom and was able to join wife and children who had lived in this French port city for some time. The Algerians unsuccessfully demanded the two guns back, after which even a sea war started between France and the Barbary pirates, which turned out to be disadvantageous for the French.

Meanwhile, Simon was given a French order to escort six merchantmen to Tunis with three warships. A French delegation was on board to negotiate the return of captured French ships and the release of the crew in Tunis. In late November 1610, the small fleet arrived at the port of Tunis, La Goulette. The delegation did good business and the day after Simon accepted an invitation from the pasha and went to the fort. When the delegation members and Simon passed the drawbridge, the gate was closed. The delegation was returned, but the person from Dordrecht remained in captivity. It is unclear under what circumstances Simon de Danser died. The Moors had to settle an account with him for his action in 1609. According to various sources, Simon was beheaded in the fort.

But Simon would live on in his son converted to Islam, who developed under the name Simonson Reys in the Mediterranean Sea into a real burden for 'Christian seafaring'. Simon de Danser hardly has any room in the collective memory of the Dutch; only a single almost forgotten nursery rhyme speaks disgrace of his actions. Such songs are also known from the Anglo-Saxon area. The people of Dordrecht have recently been confronted with Simon again. In November 2011, the Dordrecht College of Mayor and Aldermen decided to name part of the Copernicusweg in Wielwijk, where the streets are named after sailors, Simon de Danserweg!

Literature

L. van den Bosch, *Life and deeds of the most illustrious sea heroes* (Amsterdam 1683).

REJ Weber, *The protection of the sea against European and Barbary pirates 1609-1621* (Amsterdam 1936).

LC Vrijman, *Cape navigation and piracy* (Amsterdam 1938).

C. Regtop, *Dancing with the devil: Simon de Danser (c. 1577- c. 1611)* , in: Jetze Touber et al., *The hijacker, the cardinal and other striking Dutch people: a new look at the past in thirteen life stories* (Hilversum 2010).

Arne Zuidhoek, *Hero or villain; thirteen pirates from the Low Countries* (Utrecht 2011).

Cees Esseboom (December 2012)